

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ประเทศไทยได้ชื่อว่าเป็นประเทศเกษตรกรรม เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มเกษตรกรรมประกอบอาชีพทำนาปลูกข้าว ซึ่งใช้เป็นอาหารหลักของคนทั้งประเทศ อีกทั้งยังเป็นสินค้าส่งออกมีมูลค่าเป็นลำดับต้นๆของประเทศอีกด้วย และยังมี การปลูกพืชอีกหลายชนิดตลอดจนการทำประมง เช่น การเลี้ยงปลา ล้วนแต่ต้องใช้น้ำเป็นปัจจัยหลักของการผลิต แต่ไม่มีปัญหาการขาดแคลนน้ำแต่อย่างใด และอุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะป่าไม้ที่เป็นแหล่งต้นน้ำอย่างดี แต่ด้วยวิถีชีวิตของการประกอบอาชีพ เช่น การทำไม้ ป่าไม้จึงถูกทำลายอย่างไม่เป็นระบบพื้นที่ป่าไม้ลดลงอย่างรวดเร็ว ไม่มีการปลูกทดแทนในปริมาณที่เหมาะสมเป็นเหตุให้เกษตรกรประสบปัญหาอุทกภัยและปัญหาคับแล้ง เนื่องจากในฤดูฝนไม่มีป่าไม้ช่วยเก็บน้ำ และการสร้างแหล่งเก็บกักน้ำไม่พอเพียง

ภาคเกษตรกรรม ซึ่งเป็นภาคที่ใช้น้ำมากและถูกเพ่งเล็งว่าเป็นภาคที่ใช้น้ำเปลืองและได้ผลตอบแทนต่ำกว่าภาคอื่นๆ กอปรกับการใช้ประโยชน์จากน้ำของเกษตรกรยังมีข้อจำกัดอยู่ กล่าวคือ โดยธรรมชาติน้ำย่อมไหลจากที่สูงไปสู่ที่ต่ำ ส่วนระบบชลประทานของกรมชลประทานก็ไม่สามารถครอบคลุมได้ในทุกพื้นที่ เกษตรกรจำนวนหนึ่งซึ่งมีพื้นที่การเกษตร อยู่บริเวณแม่น้ำหรือแหล่งน้ำต่างๆ ที่ในแต่ละปีปล่อยให้ น้ำไหลผ่านไม่สามารถเก็บกักหรือนำน้ำมาใช้ประโยชน์ในทางการเกษตรและอื่นๆ ได้ (กรมชลประทาน. 2548 : 13)

ในปี พ.ศ. 2545 รัฐบาลมีนโยบายการกระจายอำนาจและการถ่ายโอนภารกิจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขณะเดียวกันก็มีนโยบายปฏิรูประบบราชการทำให้หลายองค์กรหรือหลายหน่วยงานถูกยุบไปพร้อมกับส่วนราชการอื่น ศูนย์บริการ โครงการสูบน้ำจังหวัดหนองคาย กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี(สมัยนั้น) เป็นหน่วยงานหลักหน่วยงานหนึ่งที่มีภารกิจในการพัฒนาแหล่งน้ำ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า ภายหลังมีการปฏิรูประบบราชการ ศูนย์บริการ โครงการสูบน้ำจังหวัดหนองคาย กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้ถูกยุบมารวมกับ โครงการชลประทานหนองคาย กรมชลประทานจำนวน 112 สถานี

พร้อมการถ่ายโอนเจ้าหน้าที่ที่มาร่วมอยู่ด้วย (พระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545. 2548 : 18 - 19)

ตามนโยบายรัฐบาลเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ ดังกล่าว โครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า จึงถูกถ่ายโอนจาก โครงการชลประทานหนองคาย ไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขต จังหวัดหนองคาย รวมทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลหินโงม อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย จำนวน 3 สถานี ได้แก่ 1.สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหินโงม 2.สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านฝาย แดก 3.สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านท่าจาน 2 เมื่อปี พ.ศ. 2546

ตั้งแต่ปี พ.ศ.2546 ที่มีการถ่ายโอนโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า ให้กับองค์การบริหาร ส่วนตำบลหินโงม อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย จำนวน 3 สถานี และมีการดำเนินงานของ โครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า ภายใต้กรอบ กฎระเบียบขององค์การบริหารส่วนตำบลหินโงม อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ที่ดำเนินการให้บริการด้านต่างๆ ในการจัดการสูบน้ำ และบริหาร การส่งน้ำเพื่อการ เกษตร ให้กับพื้นที่เพาะปลูกในเขต โครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้าทั้ง 3 สถานี ที่ยังไม่เคยมีการประเมินความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการให้บริการด้านต่างๆ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับใด รวมทั้งข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ในฐานะที่ผู้วิจัย ซึ่งปัจจุบันปฏิบัติราชการในสังกัดโครงการชลประทานหนองคาย อำเภอเมือง จังหวัด หนองคาย สำนักชลประทานที่ 5 กรมชลประทาน จึงมีความเห็นว่าการวิจัยในครั้งนี้จะเป็น ประโยชน์ต่อองค์การบริหารส่วนตำบลหินโงม อำเภอเมืองจังหวัดหนองคาย เพื่อนำผลการวิจัย เป็นข้อมูลในการพัฒนาและปรับปรุงการให้บริการต่อเกษตรกร เพื่อสร้างความพึงพอใจของ เกษตรกรที่มีต่อการให้บริการของโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า องค์การบริหารส่วนตำบลหินโงม อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย และเป็นประโยชน์กับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ในเขตจังหวัด หนองคายที่ได้รับโอนภารกิจ โครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้าต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการให้บริการของโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า องค์การบริหารส่วนตำบลหินโงม อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ทั้งโดยรวมและรายด้าน

2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการให้บริการของโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า องค์การบริหารส่วนตำบลหินโงม อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ระหว่าง เพศ อายุ และระดับการศึกษา ที่แตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการดำเนินงาน โครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า ขององค์การบริหารส่วนตำบลหินโงม อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย นำมาปรับปรุง ประสิทธิภาพการให้บริการสูงขึ้น

สมมติฐานการวิจัย

1. เกษตรกรที่อยู่ในเขตของโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า องค์การบริหารส่วนตำบล หินโงม อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของโครงการสูบน้ำ ด้วยไฟฟ้า องค์การบริหารส่วนตำบลหินโงม อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ทั้งโดยรวมและ รายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

2. เกษตรกรที่อยู่ในเขตของโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า องค์การบริหารส่วนตำบลหิน โงม อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีความพึงพอใจ ต่อการให้บริการของโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า องค์การบริหารส่วนตำบลหินโงม อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ทั้งโดยรวมและรายด้าน ที่แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการให้บริการของ โครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า องค์การบริหารส่วนตำบลหินโงม อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร คือ เกษตรกรที่อยู่ในเขตของโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า องค์การ บริหารส่วนตำบลหินโงม อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย จำนวน 270 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือเกษตรกรที่อยู่ในเขตของโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า องค์การ บริหารส่วนตำบลหินโงม อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย โดยกำหนดให้ประชากรทั้งหมด เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ของเกษตรกรในเขตของโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า องค์การบริหารส่วนตำบลหินโงม อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการให้บริการของโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า องค์การบริหารส่วนตำบลหินโงม อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดของมิลเล็ต(Millet 1954:397-400) เกี่ยวกับความพึงพอใจในการบริการ(Satisfactory Service) 5 ด้าน คือ

3.2.1 ด้านการให้บริการอย่างเท่าเทียม

3.2.2 ด้านการให้บริการรวดเร็วทันต่อเวลา

3.2.3 ด้านการให้บริการอย่างเพียงพอ

3.2.4 ด้านการให้บริการอย่างต่อเนื่อง

3.2.5 ด้านการให้บริการที่มีความก้าวหน้า

4. ระยะเวลาในการทำวิจัย

ระหว่างเดือนสิงหาคม-ตุลาคม 2550

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้มีคำ ที่ต้องการคำนิยามหรือทำความเข้าใจร่วมกัน ดังต่อไปนี้

1. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก ความชอบที่ดี และทัศนคติ ของเกษตรกรที่มีต่อการให้บริการของโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า องค์การบริหารส่วนตำบลหินโงม อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน ด้านการให้บริการ

อย่างรวดเร็วทันต่อเวลา ด้านการให้บริการอย่างเพียงพอ ด้านการให้บริการอย่างต่อเนื่อง และ ด้านการให้บริการที่มีความก้าวหน้า

2. เกษตรกร หมายถึง ประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป เป็นเพศชาย หรือ เพศหญิง และระดับการศึกษาต่างกัน ซึ่งทำการเกษตรกรรมเป็นอาชีพ โดยมีพื้นที่ทำการเกษตร

ได้รับการบริการจากโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า จำนวน 3 สถานี ขององค์การบริหารส่วนตำบล หินโงม อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

3. การบริการของโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า หมายถึง การจัดการชลประทาน และการส่งน้ำด้วยวิธีการสูบน้ำด้วยพลังงานไฟฟ้าให้กับพื้นที่ทำการเกษตรของเกษตรกรที่รับน้ำจากโครงการ เพื่อให้ผลผลิตทางเกษตรสูงและมีมูลค่าเพิ่มขึ้น ก่อให้เกิดความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการให้บริการของโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า องค์การบริหารส่วนตำบลหินโงม อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ทั้ง 5 ด้าน

4. โครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า หมายถึง สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า จำนวน 3 สถานี ได้แก่ สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหินโงม สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านฝ้ายแตก และสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านท่างาน 2 ขององค์การบริหารส่วนตำบลหินโงม อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

5. องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์กรที่เป็นนิติบุคคล และจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้พัฒนา และการปรับปรุงแก้ไขการให้บริการของโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า องค์การบริหารส่วนตำบลหินโงม อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ในด้านต่าง ๆ เพื่อสร้างความพึงพอใจของเกษตรกร และเป็นข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหาร องค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อการพัฒนาและการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นในการดำเนินการของโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้าให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น